

Kampanj för bättre luft – i Umeå och globalt

miljöåtgärder bromsas - dags att folkomrösta om vägsystemen

Umeborna lever farligt - nya miljöhot skymtar

De stora miljöproblemen i Umeå har samma ursprung – trafiken. Under årtal har Miljökvalitetsnormen (MKN) överskridits, främst på Västra Esplanaden, men även på Nygatan och Storgatan. Det är utsläppen av **växthusgasen** kvävedioxid som är för stora. Men även halten av **partiklar** utgör ett stort problem, liksom **bullret**.

MKN ska vara ett juridiskt bindande styrmedel bl a vad gäller kvaliteten på luften. Men så är det inte i Umeå! Makthavarna har under minst tio år, medvetet, låtit bli att förebygga skadliga luftföroreningar. Priset för detta betalas av umeborna: dels i form av sämre hälsa, dels i form av ökade utsläpp av växthusgas som bidrar till växthuseffekten och skadar miljön.

Anna Hedlund
fullmäktigeledamot
och lärare

Framöver finns nu risken att umeborna riskerar hälsan även då de besöker sjukhuset! Vid Botniabanan, som vi stöder, ska en ny tågstation byggas. Detta innebär ökad trafik. Miljökvalitetsnormerna beräknas överskridas både för kvävedioxid och partiklar. Vid Västra Esplanaden bor ca 500 människor. Men vid sjukhuset rör sig över 7 000 människor varje dag (personal, patienter, elever och anhöriga). Många av dessa har problem med astma, allergier, hjärt-, kärl- och lungsjukdomar. Självklart måste biltrafiken planeras så att MKN klaras och det inte blir hälsovådligt att besöka sjukhuset.

Tio punkter för bättre luft och demokrati i Umeå

- **Folkomröstning om vägsystem** - Ja eller Nej till centrumtunnel under Västra Esplanaden (E4:an)

Den enda lösning som verkligen skulle minska antalet fordon på Västra esplanaden / E4 är att den trafik som ska passera igenom Umeå leds ned i en tunnel **under** esplanaden i höjd med Thulehuset och kommer upp vid Max-grillen (eller längre norrut). Denna lösningen innebär att den trafik som har ett mål inne i Umeå C även fortsättningsvis kan köra efter Västra Esplanaden - ovanpå tunneln!

Centrumtunnel och gratis busstrafik;
två av rs förslag till bättre miljö i Umeå

Vänd och läs mer!

Växthuseffekten kan hejdas

FN:s klimatkommitté har presenterat olika scenarier vad gäller den globala uppvärmningen för de kommande hundra åren. Det handlar om den katastrof som jorden kan drabbas av p g a växthuseffekten. I det mest gynnsamma fallet uppnås en ny jämvikt med en ökad temperatur på mellan 2,0 och 2,4 grader! Det sämsta scenariot innebär en temperaturökning med 6 grader. Detta hotar den mänskliga civilisationen.

För att klara det minst dåliga scenariot krävs följande:

- utsläppen av växthusgaser måste börja sjunka år 2015
- utsläppen måste minska med 50-85% jmf med år 2000
- minskningen ska vara genomförd år 2050.

Dessa mål kräver verklig kamp för att klaras. De årliga utsläppen ökade med 1,3 % i snitt per år under perioden 1990 - 2000 och med 3,3 % (snitt per år) mellan 2000 och 2006. Utsläppen ökar alltså i en allt hastigare takt. Dagens prognoser förutspår en fortsatt ökning av utsläppen, inte en minskning, fram till år 2050!

Välkommen till informationsmöten - vi börjar kl 19.00

* Paradisgränd, kvarterslokalen	Ons 13 feb
* Tegs Medborgarhus, bakom kyrkan	Ons 13 feb
* Ersboda Folkets Hus	Tor 14 feb
* Ålidhems Ungdomsgård	Tor 14 feb

För att åstadkomma en snabb minskning av utsläppen

krävs olika typer av åtgärder. Ska kurvan vändas nedåt krävs åtgärder som kan sjösättas omedelbart med hjälp av den idag existerande tekniken. Vad gäller fordonstransporter betyder detta en våldsam satsning på ett mer miljövänligt bränsle som är gångbart jorden runt. Syntetisk diesel, baserad på biomassa, är EN möjlighet.

Men när det gäller behovet av att minska utsläppen av växthusgaser med 50 – 85 procent ställs frågan på ett helt annat sätt. Detta kräver en massiv planerad satsning på sol- och vindkraft, energismarta byggnader, transporter o s v. Forskningen måste inriktas på människans och miljöns behov och inte på vapenproduktion. Det är en sådan dramatisk omställning som behövs för att hejda den globala uppvärmningen. Omställningen kan dock inte klaras med kapitalismens och marknadens metoder. Därför måste kampen för miljön utgöra en del av kampen för ett nytt arbetarparti och en planerad demokratisk ekonomi.

Flygbladet är tryckt på miljövänligt papper enligt ISO 14001

...forts föregående sida

En sådan centrumtunnel innebär stora vinster, både för framkomlighet och miljö. Trafiken slipper de många stopp som idag orsakas av rödljus. Detta minskar mängden avgaser avsevärt. De avgaser som ändå produceras i tunneln kan renas med hjälp av filter. Nackdelen med tunneln är störningarna under byggtiden, men vinsterna, för miljön och framkomligheten, gör att vi anser priset värt att betala.

En centrumtunnel innebär följande: Kolbäcksvägen behöver inte byggas om till ny E4; Västra länken behöver inte byggas. Norra länken genom I20-skogen går utmärkt att kombinera med en centrumtunnel.

Hittills har alla diskussioner förts i slutna rum mellan kommunalråd, ministrar och direktörer. Nu vill vi att frågan om vägsystemen ska avgöras i en folkomröstning. Det är dags att umeborna får säga sitt!

Vad vi kämpar för:

• **Gratis buss:** I Jokkmokk och Övertorneå är det gratis att åka buss. I Övertorneå har bussåkandet ökat och bilåkandet minskat. I Lidköping är bussarna gratis på lördagar. I Göteborg åker alla över 65 år gratis. Fler exempel finns. Umeå borde följa efter. För att vinna över bilister till buss krävs också tätare turer. Försöket utvärderas efter tre år.

• **Samordnade varutransporter:** Lastbilar står för 50 procent av utsläppen från fordon. Försök i Linköping visar att samordning av varutransporterna skulle kunna minska behovet av lastbilar, i Umeå, med upp till 300-350 stycken per dygn! Detta kan jämföras med den totala effekten, dels av en ombyggnad av Kolbäcksvägen till E4, dels av N:a Länken. Dessa byggen beräknas avlasta V:a esplanaden med ca 350-400 lastbilar. En samordning har alltså nästan lika stor effekt som båda dessa vägbyggen tillsammans. Dessutom: samordningen kostar bara ca 4 miljoner jämfört med 500 miljoner för de båda vägbyggena!

• **Kommunal skrotningspremie på extra miljöfarliga bilar:** Bilar, årsmodell 1988 och äldre, saknar ofta katalysatorrening. Om Umeås alla gamla miljöfarliga bilar försvann skulle utsläppen av kvävedioxid minska med upp till 20 %. Kostnad: 15 miljoner om varje ägare får 4 000 kr i skrotningspremie.

• **Motorvärmare på alla offentliga p-platser:** En kallstart drar en extra deciliter bränsle. Vägverket har visat att motorvärmare på Luleås offentliga p-platser skulle spara ca 75 000 liter bränsle per år. Umeå måste ta efter.

• **Satsning på miljövänligt bränsle:** Övergång till miljövänligt bränsle utgör en av de viktigaste satsningarna för en bättre miljö. I exempelvis Piteå planeras för industriell tillverkning av biodiesel. Umeå har en fabrik för papper och ett reningsverk. Från dessa anläggningar kan miljövänligt bränsle utvinnas. Kunskaper finns på universitet och skogshögskolan. Kommunen måste ta initiativ till produktion av miljövänligt bränsle.

Jan Hägglund
fullmäktigeledamot
redaktör Offensiv

• **Bygg inget p-garage under Rådhusplanaden:** År 2006 godkände en majoritet i fullmäktige att ett p-garage med 330 platser skulle byggas under Rådhusplanaden - i Umeås absoluta centrum. Med tanke på behovet att minska luftföroreningarna var beslutet helt orimligt. Det öppnade för ännu fler bilar i centrum. Bakom beslutet låg köpmännens krav på fler p-platser för att kunna konkurrera med Strömpilen och OBS-Ersboda. Kostnaden beräknas bli uppåt 140 miljoner kronor!

• Andra krav i vårt miljöprogram

• Nej till fler externa köpcentrum – vi vill slå vakt om närbutiker och närservice. • Fler gång- och cykelvägar med bättre underhåll, belysning och snöröjning. • Sänkta trafikhastigheter genom trafikledningssystem med GPS. • Makthavarna tänker satsa på att göra Umeå till Europas kulturhuvudstad. Kostnad 300 miljoner. Vi vill istället satsa på Umeå som Europas miljöhuvudstad!

- slut upp -

Miljömanifestation - Lör 15 Mars

rådhusorget kl 13.00

ta med eget plakat

Fortsatta hot mot lärarjobb i Umeå

I gymnasieskolan är 50 av de 55 hotade jobben tillfälligt räddade. Men redan till hösten 2009 hotar ny övertalighet eftersom elevkullarna fortsätter att minska.

I grundskolan ser läget också dystert ut. På grund av ett minskande antal elever finns det en övertalighet på 44 tjänster. Övertaligheten kommer delvis lösas genom förtidspensionering, vidareutbildning o s v. Men ändå riskerar mellan 20-30 lärare att få sparken redan innan skolstarten. Ett absurt inslag i situationen är att elevantalet ökar igen redan om några år. Då måste nya lärare åter anställas. Rättvisepartiet Socialisterna argumenterar för att övertaligheten borde utnyttjas för att minska klasstorlekarna - för ökad kvalitet.

Rättvisepartiet Socialisterna

Hemsida: www.socialisterna.org/umea

E-post: rattvisepartiet.umea@telia.com

Telefon: 090 - 19 47 34